

Bilaga 8 Ordlista

Avfall	Varje föremål eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser att göra sig av med (SFS 1998:808).
Avfall Sverige	Svensk intresse- och branschorganisation inom avfallshandling och återvinning (tidigare RVF).
Avfallsfraktioner	Olika typer av utsorterat avfall till exempel matavfall, returpapper och förpackningar.
Avfallshandling	Verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (se 15 kap 3 § Miljöbalken).
Avfallshierarki	Hierarki för hur avfallet ska omhändertas. Ursprungligen från EU, men även implementerat i Sverige. Avfallshierarkin kallas ofta för avfallstrappan.
Avfallsminimering	Att minska mängden avfall som genereras. Högst prioriterat i avfallshierarkin.
Avfallsplan	Varje kommun har enligt miljöbalken skyldighet att som en del av Renhållningsordningen upprätta en avfallsplan för allt avfall som uppkommer i kommunen.
Avfallsslag	Olika typer av avfall, till exempel matavfall, returpapper och förpackningar. Avfallet är indelat i olika kategorier, se bilaga 1 till Avfallsförordning (SFS 2001:1063). Dessutom finns en mer detaljerad avfallskatalog, bilaga 2 till Avfallsförordning (SFS 001:1063) som anger alla avfallsslag med en sexsiffrig avfallskod och som används för att skilja ut vad som är farligt avfall.
BAT	”Best Available Technique” Bästa möjliga teknik.
Bioavfall	Park- och trädgårdsavfall samt matavfall. Biologiskt lättnedbrytbart avfall, det vill säga den del av det organiska avfallet som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer (jämför organiskt avfall).
Biogas	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid.
Biologisk behandling	Återvinning av humus, näring och/eller energi ur bioavfall genom rötning eller kompostering.
Biologiskt avfall	Se bioavfall.

Bortskaffande	Förfarande som anges i bilaga 5, avfallsförordning (SFS 2001:1063).
Brännbart avfall	Sådant avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat (SFS 2001:1063).
Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppkommit vid nybyggnad, tillbyggnad, reno- vering, ombyggnad eller rivning av byggnad.
Deponi	Avgränsad plats där avfall läggs för slutförvaring under kontrollerade former (soptipp).
Deponering	Bortskaffningsförfarande som innebär att avfall läggs på deponi (SFS 2001:1063).
Därmed jämförligt hushållsavfall	Avfall från annan verksamhet som i renhållningssamman- hang är jämförligt med avfall från hushåll. Det är till exem- pel städsopor, kontors- och butiksavfall samt matavfall och annat livsmedelsavfall från restauranger, storkök och buti- ker, dock inte från livsmedelsindustrier.
Elektriskt och elek- troniskt avfall (El-avfall)	Avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion. Visst elektriskt och elektroniskt avfall omfattas av producentan- svar (se Avfallsförordningen 6 § och Förordningen om pro- ducentansvar för elektriska och elektroniska produkter 2005:209).
Energiutvinning	Utvinningsförfarande som innebär att avfallet energiutnytt- jas genom förbränning av till exempel träflis till fjärrvärme och el.
EU-direktiv	Ett EU-direktiv binder en medlemsstat till att införa direk- tivets mål inom en viss tidsfrist utan att ge detaljer om hur resultatet ska uppnås. Ett EU-direktiv är alltså inte direkt gällande i Sverige såsom en vanlig lag stiftad av den svens- ka riksdagen. EU-direktivet innebär endast ett åtagande för den svenska staten att genom lagstiftning eller på annat sätt se till att direktivets mål uppnås.
Extraordinära hän- delser	En händelse som avviker från normalfallet. För avfallshan- tering kan det till exempel röra sig om strejk (insamlings- personal), driftstopp i en förbränningsanläggning eller olje- förorenad mark efter ett oljeutsläpp.
EU-förordning	En förordning är en rättsakt inom EU som är direkt tillämp- lig i alla unionens medlemsländer. Förordningar är ett av de mest kraftfulla elementen i EG-rätten och måste vara direkt tillämpliga (som en vanlig lag) i medlemsländerna utan att den särskilt implementeras i den nationella lagstiftningen.

Farligt avfall	Med farligt avfall avses sådant avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (SFS 2001:1063) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Farligt avfall redovisas med en * i bilaga 2 i avfallsförordningen (SFS 2001:1063). Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen är färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och el-avfall.
FNI	Fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Insamling av avfallet sker på fastigheten, i direkt anslutning eller mycket nära fastigheten.
FTI AB	Förpacknings- och tidningsinsamlingen, ett samarbetsorgan bildat av materialbolag för förpackningar och tidningar. FTI AB har i uppgift att samordna lokala etableringar för insamling av förpackningar och tidningar.
Förorening	Ämne, vanligen restprodukt, som spritts så mycket i ett annat ämne eller system att användbarheten förändrats i oönskad riktning (till exempel närsalter, svaveldioxid, tungmetaller).
Förpackning	Konstruktion av plast, metall, papper, kartong, wellpapp, glas etcetera som används för att förvara, skydda eller leverera en vara.
Grovavfall	Grovavfall är den del av hushållet som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl (NFS 2004:4). Det kan till exempel vara möbler, trädgårdsavfall, cyklar, stekpannor och skidor.
Hushållsavfall	Avfall som kommer från hushåll och där med jämförligt avfall från annan verksamhet (SFS 1998:808). Med hushållsavfall räknas sådant avfall som regelmässigt uppkommer vid nyttjande av mark och byggnad för bostadsändamål alltså som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet vistas inom en lokal eller anläggning, exempelvis avfall från personalmatsalar, restaurangavfall och toalettavfall.
Icke brännbart avfall	Avfall som inte kan förbrännas även om energi tillförs, exempelvis sten och metall.
Industriavfall	Avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess.
Inert avfall	Avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar i kontakt med andra avfall, exempelvis sten och grus (se Deponeringsförordningen 3 §).
Insamling	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport (se Avfallsförordningen 4 §).

Kommunalt ansvar, kommunens ansvarsområde	Den skyldighet kommunen har att ta hand om hushållsavfall. Kommunalt ansvar innebär att avfall tas omhand genom kommunens försorg. Kommunen har inte skyldighet att hantera avfall som omfattas av producentansvar, om det har sorterats ut för att lämnas i producenternas insamlingsystem, eller annat avfall än hushållsavfall.
Kommunens avfallsansvariga nämnd	Den nämnd som inom kommunen ansvarar för hantering av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.
Kommunens nämnd som ansvarar för fysisk planering	Den nämnd som inom kommunen har ansvar för kommunens fysiska planering.
Kommunens miljö- och hälsoskydds-nämnd	Den nämnd som inom kommunen ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken.
Kommunens inköpsansvariga nämnd	Den nämnd som inom kommunen ansvarar för samordning av inköp.
Kompostering	Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall i närvaro av syre. Humus och näringsämnen återvinns.
Källsortering	Avfallet sorteras redan vid källan, det vill säga där det uppstår, till exempel i hushållet eller på arbetsplatsen. Sorteringen sker utifrån vad avfallet består av. På så sätt underlättas olika former av återvinning.
Lättnedbrytbart avfall	Avfall som lämpar sig för kompostering eller rötning.
Matavfall	Biologiskt lättnedbrytbart avfall, det vill säga den del av det organiska avfallet som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer (jämför organiskt avfall).
Materialåtervinning	När man återvinner ett material så att det kan användas i nya produkter (till skillnad från energiåtervinning).
Miljöstation	Mindre anläggning för mottagning av hushållens farliga avfall, ofta placerad vid en bensinstation eller återvinningscentral.
Nedlagda deponier	Gamla avslutade deponier (soptippar).
Organiskt avfall	Avfall som innehåller organiskt kol, till exempel matavfall, träavfall och plast.

Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent) eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl (avfallsproducent) (se Miljöbalken 15 kap 4 §).
Producentansvar	Producenterna har ansvar för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering (förpackningar, tidningar, däck, större batterier, bilar och el-avfall).
PPP	”Polluter Pays Principle” Principen om att det är förorenaren betalar.
Renhållningsordning	Består av två delar. En del med föreskrifter, lokala regler för avfallshanteringen. En andra del, avfallsplanen, med planering för avfallshanteringen i framtiden. Varje kommun måste ha en renhållningsordning enligt miljöbalken (SFS 1998:808).
Restprodukt	Överblivet material i process eller konsumtion. Kan indelas i returprodukter, avfall och förorening.
Resurshushållning	Hushållning av resurser av olika slag, till exempel energi, mark och vatten.
RVF	Svenska Renhållningsverksföreningen, numera Avfall Sverige. Svensk intresse- och branschorganisation inom avfallshantering och återvinning.
Rötning	Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall utan närvaro av syre. Humus, näringsämnen och energi i form av rötgas eller biogas återvinns.
SFS 1998:808	Miljöbalken.
SFS 2001:1063	Avfallsförordningen.
Slam och urin från enskilda avloppsanläggningar samt fettavfall	Slamavskiljare, slutna tankar, urintankar och fettavskiljare. Anordningar som används för att fånga upp slam i avloppsanläggningar. Till exempel slam från avloppsvatten då det inte finns tillgång till kommunalt avlopp eller andra godkända enskilda avloppslösningar. Fettavfall i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hantearas yrkesmässigt.
Säck- och kärlavfall	Den del av hushållsavfallet som läggs i kärll eller säck, det vill säga exklusive avfall till materialåtervinning, grovavfall och farligt avfall.

SÖRAB	Söderhalls Renhållningsverk AB. Ett bolag som ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna. SÖRABs huvuduppgift är att ta hand om hushållsavfall från alla medlemskommuner utom Stockholm.
Tillsyn	Kontroll från myndighet över verksamhet som bedriver viss verksamhet, särskilt miljöfarlig sådan.
Trädgårdsavfall	Som trädgårdsavfall räknas komposterbart och flisbart växtavfall som uppkommer vid normal trädgårdsskötsel i småhus, däremot inte fällda träd eller avfall som uppstår vid större anläggningsarbete i en trädgård.
Verksamhet/utövare	Den som driver yrkesmässig verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i verksamheten och är antingen fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare av en fastighet eller lokal.
Återanvändning	Användning av kasserad produkt utan föregående förädling till exempel returflaskor av glas, PET-flaskor och begagnade möbler.
Återvinning	Användning, behandling eller omhändertagande av material, näringsämnen eller energi från avfall (se återvinningsförfarande, bilaga 4 till Avfallsförordningen). Kan indelas i återanvändning, materialåtervinning och energiåtervinning.
Återvinningscentral	Bemannad insamlingsplats för grovavfall till exempel metall, trä, el-avfall, kyl/frys och deponirest. Även producentansvarsmaterial, trädgårdsavfall och farligt avfall kan lämnas vid återvinningscentral.
Återvinningsstation	Obemannad uppsamlingsplats med containrar för producentansvarsmaterial förpackningar (till exempel förpackningar av glas, papper, plast och metall) och returpapper.

Källor: RVF - Svenska Renhållningsverksföreningen, Svensk avfallsterminologi (1998, AFR-rapport 217), 1000 Terms in Solid Waste Management (1992, ISWA) samt Svensk Författningssamling och Naturvårdsverkets Författningssamling